

Дитяча екологічна громадська організація
«Флора»

Звіт про дотримання прав дітей на Кіровоградщині

Кіровоград – 2009
Дитяча екологічна громадська організація „Флора”

Дитяча екологічна громадська організація „Флора ”
Звіт про дотримання прав дітей в Кіровоградській області –
К., 2009. – 52 с.

Видання є підсумковим інформаційним матеріалом,
сформованим за результатами Проекту „ Світ – про який я
мрію ”

Упорядники: Дуднік І.В, Шестакова Л.В.

Видання стало можливим завдяки фінансової підтримки
Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні

Позиція ДЕГО „ФЛОРА” може не збігатись з офіційною
позицією Уряду США.

ВСТУП

«Наказывай сына своего в юности его, и упокоит тебя в старости твоей, и придаст красоты душе твоей. И не жалей, младенца бия: если жезлом накажешь его, не умрет, но здоровее будет, ибо ты, казня его тело, душу его избавляешь от смерти. Если дочь у тебя, и на нее направь свою строгость, тем сохранишь ее от телесных бед: не посрамишь лица своего, если в послушании дочери ходят, и не твоя вина, если по глупости нарушит она свое девство, и станет известно знакомым твоим в насмешку, и тогда посрамят тебя перед людьми. Ибо если выдать дочь свою беспорочной - словно великое дело совершишь, в любом обществе будешь гордиться, никогда не страдая из-за нее. Любя же сына своего, учащай ему раны - и потом не нахвалишься им».

Домострой, XVI век

Багато століть діти виховувались в дусі «Домострою». Виховання за допомогою паску було чи не єдиним методом виховання в сімейній педагогіці. Дитину розглядали, в правому аспекті, як другорядний матеріал, з якого тільки повинна утворитися повноцінна людина. До думок дитини не прислухались, бо вважали їх незрілими та нерациональними. Дорослі мали повну владу над дітьми, а дітям нічого не залишалось, як сприймати все це як належне, бо необізнаність населення про права та обов'язки дітей, необізнаність самих дітей завжди залишалась й залишається актуальною проблемою нашого суспільства.

На початку XX століття права дитини розглядались, в основному, як міри по захисту від економічної експлуатації, рабства, торгівлі дітьми, проституції неповнолітніх. У зв'язку з цим Ліга Націй у 1924 році прийняла Женевську декларацію прав дитини.

У 1948 році Організація Об'єднаних Націй прийняла Загальну декларацію прав людини, в якій зазначалося, що діти повинні бути об'єктом особливого нагляду і допомоги.

Вже у 1959 році ООН прийняла Декларацію прав дитини. Цей документ містив 10 коротких декларативних статей, програмних положень, які призивали батьків, окремих осіб, державні органи,

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

місцеву владу й уряд визнати викладені в ній права свободи й дотримуватися їх. Це були 10 соціальних й правових принципів, які значно вплинули на політику урядів.

Однак Декларація - не зобов'язує, не має певної обов'язкової сили, це лише рекомендація.

На жаль, на фоні змін в праві, в економічному та соціальному становищі людини, погіршувалось положення дітей, стали необхідні більш конкретні закони й заходи, міжнародні договори по захисту й забезпеченню прав дитини.

Цілих 10 років (1979-1989 роки) знадобилось дорослим, що б розробити та прийняти Конвенцію ООН „Про права дитини ”.

20 листопада 1989 року Конвенція була прийнята. 26 січня 1990 року, в день відкриття її для підписання, вона була підписана 61 країною.

Україна ратифікувала Конвенцію ООН „Про права дитини” 27 вересня 1991 року.

Конвенція - документ високого міжнародного рівня, який має велику обов'язкову силу для тих держав, які його ратифікували.

Основним правовим принципом захисту дітей є рівність прав усіх дітей. У ст.1 Декларації прав дитини 1959 року ООН проголосила, що перелічені в Декларації права повинні визнаватися за усіма дітьми, без будь-яких винятків та обмежень. Особливістю прав дитини є необхідність спеціального захисту цих прав, щоб були забезпечені можливості та сприятливі умови щодо вільного й повноцінного розвитку дітей. Якнайкраще забезпечення інтересів та потреб дитини - ось головний пріоритет у захисті прав дитини.

Конвенція містить повний перелік прав дитини: на життя, на ім'я, на набуття громадянства, на піклування з боку батьків, на збереження своєї індивідуальності, право бути заслуханою у ході будь-якого розгляду, що стосується дитини; право на свободу совісті та релігії; право на особисте та сімейне життя; недоторканість житла; таємницю кореспонденції; право користуватися найдосконалішими послугами системи охорони здоров'я; благами соціального забезпечення; на рівень життя, необхідний для її розвитку; на освіту; на відпочинок; на особливий захист: від викрадень та продажу, від фізичних форм експлуатації, фізичного та психологічного насильства, участі у військових діях;

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

право на вжиття державою всіх необхідних заходів щодо сприяння фізичному та психічному відновленню та соціальній інтеграції дитини, яка стала жертвою зловживань або злочину.

Метою цієї Конвенції встановлення стандартів для захисту дітей від зневаги та образ, з якими вони стикаються до певної міри щодня в усіх країнах. В ній беруться до уваги різні культурні, політичні та економічні особливості держав, що є дуже важливим фактором. На першому плані у цьому документі стоять права дитини. Права, викладені в Конвенції, умовно можна поділити на три частини.

Забезпечення

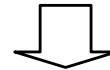
право володіти певними речами, отримувати певні послуги та мати доступ до того й того (мова йде про ім'я та громадянство, медичний догляд, освіту, відпочинок та ігри, опікування інвалідами, сиротами та біженцями).

Захист:

право бути захищеним від дій, що завдають шкоди дитині (наприклад, від розлучення з батьками, залучення до воєнних дій, комерційної, економічної чи сексуальної експлуатації, фізичного чи психічного знуцання тощо).

Участь:

дитина має право бути почутою, коли приймаються рішення, що стосуються її життя.

Підростаючи, дитина повинна мати дедалі більше можливостей брати участь у житті суспільства, готуватися до самостійного життя, користуватися правами свободи думки та слова, вибору культури, релігії та мови. Конвенція надає точки відліку, за допомогою яких можна вимірювати ефективність зусиль різних країн щодо поліпшення життя дітей. Кожні п'ять років уряди мають звітувати перед Комітетом ООН з прав дитини.

Дослідження діяльності Кіровоградських органів влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення дотримання норм Конвенції ООН «Про права дитини»

В ході дослідження було направлено 21 запит в районі державні адміністрації, органи місцевого самоврядування м. Кіровограда, м. Знам'янки, м. Олександрії, м. Світловодська, Кіровоградську обласну державну адміністрацію. Всього було направлено 26 запитів.

Ми цікавилися:

1. Які існують програми, передбачені на захист прав дитини?
2. Яким є стан виконання цих програм на даний час?
3. Чи функціонують оздоровчі табори та в якій кількості?
4. Чи були зареєстровані випадки жорстокого поводження з дітьми в загалі та в школах зокрема?
5. Кількість шкіл, в яких на даний час у дітей є можливість доступу до мережі Інтернет?

На них своєчасно було отримано 9 відповідей.

В жодному районі, місті протягом 2008 та I півріччя 2009 року не зареєстровано жодного випадку жорсткого поводження з дітьми в загалі, та в школах зокрема.

У відповідях перераховується програми, які діють на території району та міста. Не отримано жодної зрозумілої відповіді щодо стану виконання програм:

- «Програми виконуються в повному обсязі»
- «Звіт про хід виконання програм заслуховується на чергових сесіях районної ради»

Для того, щоб порівняти рівень доступу до інформації в Кіровоградській області та в інших обласних центрах України, неповнолітня, 17 річна школярка Катерина Д., направила запит в усі обласні державні адміністрації України з питанням:

Які в області існують програми, направлені на захист прав дитини?

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Відповіді були отримані від усіх обласних державних адміністрацій.

Кіровоградська обласна державна адміністрація вирішила ж перевірити, чому це дитину цікавлять Програми. Додому до запитувачки відправили представника служби в справах неповнолітніх, для того щоб з'ясувати в чому ж порушуються права Катерини та хто саме їх порушує. Представник служби навіть запропонувала батькам дівчини допомогу в вигляді вживаних речей. На запитувачку було заведено карту соціального обліку.

Ось Вам і виконання вимог ст.13 Конвенції ООН «Про права дитини».

Чому при проведенні дослідження було приділено стільки уваги рівню доступу до інформації про діяльність органів влади?

Тому що, якщо в органах влади розробляються та впроваджуються якісь дії в рамках реалізації цільових програм, то громада та цільова аудиторія повинні мати доступ не тільки до планів записаних у програмах, але й до звітів по реалізації цих програм.

Україна, відповідно до ст.42 Конвенції, зобов'язалася широко інформувати населення про задекларовані принципи і положення. Однак попри це значна кількість як серед дітей так і серед дорослих не знають про існуючі права дітей, не можуть пояснити як ці права реалізуються на практиці.

Чітко відслідковується тенденції характерні не тільки для Кіровоградської області, але й для всієї країни: до тепер органи влади та громадськість не може забезпечити *реального* доступу дітей старшого віку до процесів підготовки документів, що торкаються сфери дитинства. Не проводять дослідження думок дітей з того чи іншого приводу: жоден орган влади чи установа не має науково - обґрунтованих досліджень, щодо відношення дітей до піднятої проблеми: наприклад про роботу соціальних служб, про інтернати, прийомні сім'ї тощо.

Окремо досліджувалось питання про діяльність органів влади в обласному центрі – м. Кіровограді.

В обласному центрі започатковані програми:

Дитяча екологічна громадська організація «Флора»

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

- Програми роботи з обдарованою молоддю в закладах освіти міста на 2008-2010 роки
- Програми розвитку психологічної служби в закладах освіти міста на період до 2012 року:
- «Молодь Кіровограда» на 2009 рік – рівень фінансування 998,00 тис. грн.;
- Міська цільова соціальна програма реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 409,7 тис. грн.;
- Міська програма підтримки сімей до 2012 року;
- Міська програма відпочинку та оздоровлення дітей до 2013 року.

Сам факт прийняття цих програм є позитивним. Але залишається багато питань. Наприклад процедура використання коштів даних програм ні є прозорою.

Студентам, що відзначились у навчанні, наукової діяльності призначені імені стипендії. Але процедура призначення цих стипендій не прозора, і не доступна широким верствам населення. Хоча в громадському житті міста, це знана подія, яка має й виховний характер.

Розподіл путівок до оздоровчих таборів відбувається за незрозумілими та не публічними схемами.

Таким чином ми дослідили не тільки аспект діяльності влади в рамках реалізації програм по охороні дитинства, але й – рівень доступу громади до інформації про діяльність органів влади.

Висновок.

Реалізовувати навіть частково принципи викладені у статті 12 Конвенції можливо тільки за умов корінної перебудови взаємозв'язків державних органів безпосередньо з дітьми.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ

В ході дослідження проводилось репрезентативне опитування дітей в віці від 10 до 18 років. В анкетуванні взяло участь 768 учнів загальноосвітніх шкіл області.

Чи готові наші діти в своїх діях керуватися законом?

Як показує опитування, для більшості дітей Кіровоградської області страх є головною мотивацією для виконання вимог закону/правил та основним засобом утримання від противоправних вчинків (56,6%).

На позицію дітей майже не впливають жоден зовнішній чинник: а ні економічне становище сімей, а ні місце проживання. Навіть в селах та маленьких містечках, де рівень впливу оточення завжди був значно вищий ніж в великих містах, на сьогодні вплив суспільства, оточення є не більшим за 6%.

На питання «В яких випадках потрібно дотримуватися закону?» відповіді розподілились наступним чином:

Коли потрібно дотримуватися законів/правил

Таблиця 1

Вік	Варіанти відповідей		
	10 - 14	14 – 16	17 – 18
Коли вони відповідають переконанням	5%	9%	7%
Коли за не дотримання можуть покарати	65%	63%	57%
Коли закон справедливий	7%	6%	6%
Коли в вони відповідають традиціям суспільства	2%	5%	5%
Коли вони відповідають уявленням най ближнього оточення (сім'ї, друзів)	1%	2%	2%
Важко відповісти	20%	15%	13%

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Враховуючи те, що закон є по своїй суті виписаними процедурами та алгоритмом поведінки в тих чи інших обставинах, то цей факт заставляє замислитися над багатьма речами.

З одного боку, поведінка дорослих (як найближчого оточення так і віддаленого), хоча діти й не бажають цього визнавати, впливає на підсвідомість дитини та формує зневажливе відношення до законів. Оцінюючи ті процеси, які відбуваються в українському суспільстві останні роки, потрібно визнати, що діти ростуть в атмосфері суцільного правового нігілізму.

А з іншого боку, дорослі вимагають від дітей чіткого дотримання правил поведінки, правил встановлених у сім'ї, школі, караючи різними методами за не повагу до цих правил.

І, як тільки дитина досягає зрілості та стає в змозі протистояти вимогам дорослих, вона всіма можливими способами висловлюючи протест, намагається переступити через власний страх. Через відсутність життєвого досвіду їм набагато важче ніж дорослим балансувати на грані криміналу та закону, і тому в нас з року в рік зростає дитяча та молодіжна злочинність.

При цьому в процесі прийняття рішень, діти скоріше готові прислухатися до порад оточення та покластися на власні уявлення ніж керуватися законами держави.

Підраховуючи відповіді на питання: на що Ви зазвичай спираєтесь, приймаючи рішення про те, як поступити в тому чи іншому випадку? Ми побачили таку картину:

Мотивація прийняття рішень

Таблиця 2

Вік	Варіанти відповідей		
	10 - 14	14 - 16	17 – 18
Власні уявлення	15,3%	27,3%	45,6%
Звичаї власного оточення	34,7%	32,0%	31,1%
Закони держави	2,5%	4,1%	4,8%
Поради батьків, старших родичів	7,9%	7,1%	6,8%

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Традиції суспільства	3,9%	2,9%	4,6%
Поради вчителів, інших дорослих людей	14,1%	13,2%	13,8%
Важко відповісти	21,6%	23,9%	20,2%

Потрібно констатувати, що повага до законів зараз не є пріоритетом в суспільстві, і як наслідок, в вихованні.

У дітей вистачає життєвої мудрості, щоб розуміти що не можна відділяти права від обов'язків. Практично всі респонденти відповіли, що важливим є і виконання обов'язків і дотримання прав.

Важким для дітей здалось питання: « Чи потрібні дитині якісь особливі, відміні від дорослих права». Майже 37% респондентам було важко відповісти на дане питання (найвищий показник невизначеної відповіді). 57% сказали, що дітям таки потрібно мати особливі права.

Рівний доступ до якісної медичної допомоги

Згідно статті 24 Конвенції держави - учасниці визнають право дитини на користування найбільш досконалими послугами системи охорони здоров'я та засобами лікування хвороб і відновлення здоров'я. Держави-учасниці

намагаються забезпечити, щоб жодна дитина не була позбавлена свого права на доступ до подібних послуг системи охорони здоров'я.

В Кіровоградській області, як і в Україні в загалі, існує явна дискримінація прав дітей за місцем проживання. Зокрема, діти сільської місцевості мають менше порівняно з своїми ровесниками, які проживають у містах, можливостей для реалізації права на якісну і своєчасну медичну допомогу.

З 1004 сільських населених пунктів фельдшерсько-аптечні пункти є тільки в 534. В багатьох селах області ФАПи не обладнані навіть холодильниками, що значно погіршує ситуацію з вакцинацією дітей. В селах не має транспорту для доставки хворих

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

в лікарню. Мешканці сіл практично позбавлені кваліфікованої спеціалізованої ургентної медичної допомоги.

Обладнання районних лікарень в багатьох випадках не відповідає стандартам надання медичної допомоги.

В області вже протягом багатьох років спостерігається регресивний тип вікової структури, тобто приріст населення залишається від'ємним, збільшується різниця між показниками народжуваності та смертності. Середній вік населення з року в рік збільшується і склав в 2008 році 40,1 рік, рівень смертності малюків в віці до 1 року складає 9,8 на 1000 живонароджених дітей.

Рівний доступ до якісної освіти

Стаття 28 Конвенції зобов'язує держави-учасниці визнавати право дитини на освіту, і з метою поступового досягнення здійснення цього права на підставі рівних можливостей.

В області діти, які живуть в різних районах мають різний рівень доступу до освіти та різний рівень якості цієї суспільно та особисто значущої послуги.

За даними обласного управління освіти та науки станом на липень 2009 під час підготовки навчальних закладів до нового 2009/2010 навчального року та своєчасного початку опалювального сезону, в загальноосвітніх навчальних закладах області потрібно капітально відремонтувати 7 котелень, 12 систем опалення, 8 теплових мереж (0,8 км), 6 водопровідних мереж (0,6 км), 7 каналізаційних мереж (0,7 км), також підготувати до опалювального сезону 298 котелень та завезти 28130,1 т вугілля.

На проведення ремонтних робіт в навчальних закладах обласним бюджетом передбачено 9433,7 тис. грн. (на капітальні ремонти - 7703,7 тис. грн. та поточні - 1730,0 тис. грн.). За ці кошти заплановано виконати ремонти 6-ти систем опалення, 10 покрівель, 3-х теплових мереж, 5-ти водопровідних мереж, 20-ти приміщень, 1 котельні, 2-х каналізаційних мереж, 1 зовнішньої електромережі та 2-х огорож.

За інформацією відділів, управлінь освіти райдержадміністрацій, міськвиконкомів станом на 15 липня 2009 року в загальноосвітніх навчальних закладах області здійснено капітальний

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

ремонт 6-ти приміщень (46,2% від плану), 7-ми котелень (53,8% від плану); відновлено 1 систему опалення (9,1% від плану).

Станом на 15 липня 2009 року установи освіти обласного підпорядкування, опалення яких здійснюється від власних вугільних котелень, забезпечені твердим паливом на 39,3% від потреби на опалювальний період.

Щодо реалізації державної програми "Шкільний автобус", начальник управління освіти і науки облдержадміністрації зауважила, що за час дії програми (2003-2009 роки) за кошти державного бюджету районні відділи освіти одержали 43 шкільних автобуси. За рахунок коштів місцевих бюджетів та спонсорські кошти придбано 42 шкільних автобуси. Так, 5 шкільних автобусів придбано Олександрівським районом, по 4 шкільні автобуси придбали: Маловисківський, Новомиргородський, та Устинівський райони, по 3 - Бобринецький, Добровеличківський, Долинський та Новоархангельський райони, сім районів придбали по 2 шкільні автобуси, 2 райони - по 1 шкільному автобусу. Жодного автобусу на придбано у Вільшанському, Гайворонському, Онуфріївському та Ульяновському районах. Не дивлячись на те, що в Ульяновському районі не придбано жодного шкільного автобуса за кошти місцевого бюджету, підвезення дітей до загальноосвітніх навчальних закладів повністю вирішено.

У нинішньому році за кошти місцевого бюджету придбано 4 шкільні автобуси на загальну суму 461,9 тис. грн., із них два автобуси придбано Олександрійським районом, по одному-придбали Знам'янський та Новоархангельський райони.

Важко сперечатися з тим фактом, що за останні 15 років комп'ютер встиг перетворитися з предмету розкоші в предмет першої освітньої необхідності.

Але наявність його в сім'ї на пряму залежить від рівнів її статків. Так від майже 100% забезпечення комп'ютерами дітей, які живуть в сім'ях з високими статками, до майже 100 – відсоткової її відсутності у сім'ях з низькими рівнями статків.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

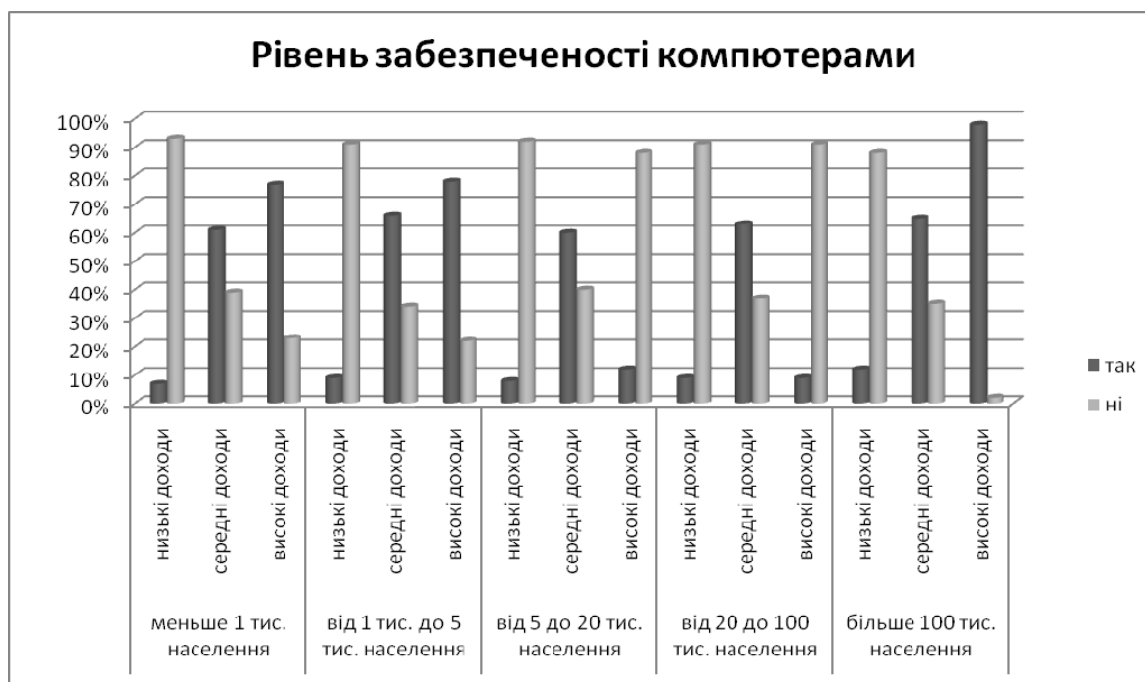

РИС.1.Наявність компютерів в сім'ях

Можливістю працювати в Інтернет – мережі забезпечені від 35% до 60% респондентів з населених пунктів з населенням від 20 тис. мешканців.

В населених пунктах до 1 тис. мешканців працювати в мережі має 11 % респондентів завдяки підключенню до мережі шкільних комп'ютерів.

Навчально-комп'ютерними комплексами 436 загальноосвітніх навчальних закладів області, що становить 75,6 %. До мережі Інтернет підключена 181 школа.

В таким умовах важко говорити про рівний доступ до якісної освіти, до рівних можливостей дітей .

Чого ж очікують діти та їх батьки від освітнього процесу?

Діти вважають, що школа повинна давати якісну освіту та підготувати їх до вступу до вишу, при цьому практично не звертаючи уваги на виховні функції школи.

Батьки ж на томість приділяють увагу виховному процесу, часто перекладаючи на школу свої обов'язки по вихованню дитини.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Мовляв, ми працюємо, що б одягти та нагодувати, а виховувати повина школа.

РИС. 2. Завдання школи, як їх бачать батьки та діти

Батьки та діти не однозначно оцінюють якість освітніх послуг. В 2008 році зменшилась кількість батьків, які оцінюють якість послуг як «задовільні» та «погані». Відповідно збільшилась кількість батьків, що задоволені якістю послуг.

Натомість в 2008 році різко зменшилась кількість дітей, які оцінили якість послуги, як «відмінний», та збільшилась кількість ти, хто вважає, що школи дають «добрі знання».

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

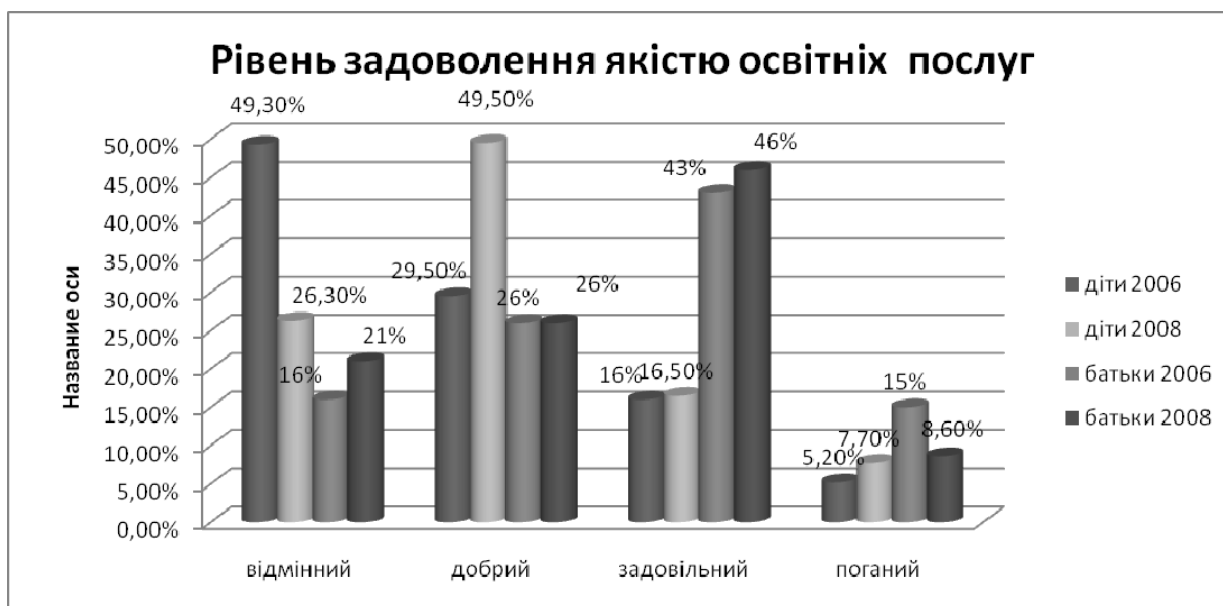

РИС.3. Якість освітніх послуг

Розвиток особистості дитини, її таланту, розумових і фізичних здібностей забезпечується як навчанням в загальноосвітніх закладах освіти так і можливістю відвідувати позашкільні заклади.

В середині 90 років відбулося масове закриття позашкільних закладів освіти оскільки вони стали не конкурентно спроможними серед приватних, профільних чи відомчих закладів. Вивчення даного питання в ході моніторингу показало що мережа позашкільних закладів освіти на сьогоднішній час (клубів, спортивних секцій, музичних шкіл, гуртків) в цілому є досить розгалуженою.

Як видно з вище викладеного, в області не має рівного доступу до якісної освіти та медичної допомоги дітей, що мешкають в різних районах області, не говорячи про те, що рівень доступу сільських дітей та дітей, що мешкають в містах суттєво відрізняється.

Не мають діти з різних соціальних груп рівного доступу до відпочинку та оздоровлення. В області всього діє 7 стаціонарних оздоровчих таборів, жодного комунального, що значно підвищує вартість путівок.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Про дітей з сімей з високим рівнем статків піклуються батьки, вони в змозі забезпечити дітям повноцінний відпочинок та оздоровлення.

Діти пільгових категорій мають можливість відпочити путівкам від органів соціального захисту та управлінь в справах сім'ї, молоді та спорту. А діти з сімей з середнім достатком практично не мають змоги відпочити влітку в таборах відпочинку: дуже високі ціни на перебування дитини в таборі.

Можливість відпочити знаходиться в прямій залежності від статків сім'ї

Таблиця 3

Рівень доходів	Низький	Середній	Високий
Де провів літо			
Весь час був дома	62%	41%	15%
Їздив до родичів в межах області	25%	25%	8%
Їздив до родичів за межі області	5%	15%	15%
Їздив відпочивати до табору	6%	10%	18%
Їздив з родичами відпочивати на море	2%	8%	43%
Їздили за кордон	0	0	1%

Діти вимушені були працювати влітку, мається на увазі оплачувана робота, крім того майже 100% дітей в невеличких населених пунктах (до 1 тис. мешканців) показали, що вони систематично задіяні на важких роботах по господарству.

Що діти розцінюють, як примусове залучення до праці:

- в сільській місцевості це робота на полях, іноді навіть замість уроків.
- для міських школярів – це прибирання смітників в посадках, місцях відпочинку особливо на весні, коли на

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

цих смітниках можна знайти що завгодно: від шприців та презервативів до побутового сміття.

Рівень зайнятості дітей на оплачу вальних роботах

Таблиця 4

Вік	Рівень доходів	Низький	Середній	Високий
	10-14		14%	0%
15-16		25%	15%	12%
17-18		98%	60%	15%

Доступність культурних ресурсів, таких як хороша бібліотека, стадіон, спортивний зал, кінотеатр, музей, театр, можливість роботи в Інтернеті на пряму залежить від декількох факторів: статків сім'ї, місце проживання респондентів. Чим менший населений пункт, тим менше можливості.

В басейні, яких в області 10, не були ніколи 77% респондентів, 67% не були в театрі, на концертах видатних виконавців – 58%. Респонденти це пояснюють тим, що в їх населеному пункті відсутні такі можливості та високою вартістю послуги.

Так серед респондентів населених пунктів від 20 тис. мешканців могли відвідати концерти видатних виконавців тільки 8% респондентів, що визначили статки своєї сім'ї, як високі, та 4% респондентів з сімей з середніми статками.

Мають можливість відвідувати стадіони, спортивні зали практично 100% - це пояснюють тим, що в школах є спортивний зал, стадіони облаштовані на шкільному подвір'ї.

Захист дітей від всіх форм насильства

Захист дітей від всіх форм насильства також гарантується Конституцією України і Законом України «Про охорону дитинства» визначає, що кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканість та захист гідності. Держава повинна здійснювати захист дитини від:

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

- усіх форм фізичного і психічного насильства, образи, недбалого і жорстокого поводження з нею, експлуатації, включаючи сексуальні зловживання, у тому числі з боку батьків або осіб, які їх замінюють;

- втягнення у злочинну діяльність, залучення до вживання алкоголю, наркотичних засобів і психотропних речовин;

- залучення до екстремальних релігійних психокультурних угруповань та течій, використання її для створення та розповсюдження порнографічних матеріалів, примушування до проституції, жебрацтва, бродяжництва, втягнення до азартних ігор тощо.

Проведене дослідження показало, що на відповіді майже не вплинуло місце проживання респондентів, їх економічне становище сімей.

За даними, отриманим в ході опитування дітей, підлітків та молоді, майже 90% школярів ставали жертвами хоча б одного з видів насилля: морального, фізичного, економічного насилля.

Насилля по відношенню до дітей

Таблиця 5

	З боку вчителів		З боку батьків		З боку однолітків	
	2006	2008	2006	2008	2006	2008
Фізичне насилля	52%	51%	58%	61%	87%	78%
Психічне насилля	89%	78%	79%	69%	96%	92%
Економічне насилля	5%	6%	69%	56%	54%	58%
Сексуальне насилля	-	-	-	-	43%	23%
Примусове залучення до праці	59%	48%	61%	67%	16%	18%

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Як фізичне насилля респонденти розцінюють застосування потиличників, різного роду тичків, штовхань, а іноді більш серйозне застосування сили з боку дорослих (побиття).

Але більшою проблемою для шкіл області є моральне чи психічне насилля над учнями з боку вчителів.

В порівнянні з 2006 роком, дещо знизився рівень насилля в школі, з боку однолітків, але значно збільшилось кількість респондентів, які визнали факти домашнього насилля.

Пов'язано це не стільки з тим, що в регіоні відбулося різке збільшення випадків насильства, а з тим, що діти стали більш відвертими.

Але дорослі не бажають бачити правду та не визнають фактів жорстокого поводження з дітьми, фактів насилля.

Так, згідно відповідей на запити, в жодному з районів Кіровоградської області, в жодному місті протягом 2008 року не зареєстровано жодного випадку жорстокого поводження та випадків насилля по відношенню до дітей.

Дорослі, погоджуються з тим, що випадки насилля, десь існують, але не в їх школі, ні в їх населеному пункті.

Не має навіть у вчителів і розуміння того, що образи, потиличники, приклеювання ярликів, ігнорування почуттів та потреб, сексуальне насильство, псування майна іншої людини, порівняння є насиллям. Вчителі визнають, що насилля існує але десь на вулиці.

Опитування показало, що в жодній соціально – економічній та вікових групах дитина не відчуває себе в безпеці на 100%. Небезпека загрожує їй в дома, й на вулиці, в кампанії однолітків, навіть в дома. Діти вважають, що середовище, створене нами, дорослими як в школі, так і дома є небезпечним більш ніж для 58% дітей. Є загроза бути покараними дома у 68% респондентів, в школі 56%.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

В яких випадках діти можуть бути покарані

Таблиця 4

	Вдома	В школі
За те, що не послухався	76%	75%
Погану поведінку	45%	58%
Не виконання покладених обов'язків, лінь	63%	45%
Грубість, хамство	56 %	79 %
Не правду, не виконання обіцянок	78%	34%
Куріння	32%	23%
Погані оцінки	67%	0
Пізній прихід додому	56%	0
За не виконання домашніх обов'язків	45%	0
За все	23%	14%
Важко відповісти		

Серед «домашніх» засобів покарання респонденти назвали:

- Побиття.
- Домашній арешт.
- Заборона користуватися комп'ютером (гравальною приставкою, тощо).
- Образи, використання образливих прізвиськ.
- Позбавлення кишенькових коштів.
- Змушення виконувати більшу кількість домашніх обов'язків.
- Відмова в покупці нової речі .

Серед шкільних «засобів впливу» найчастіше респонденти зустрічались з:

- Записом в щоденник.
- Вигнання з уроку.
- Образи, використання образливих прізвиськ.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

- Образи перед всім класом.
- Застосування сили.
- Потиличники.

Більш ніж 66% відсотків дітей показали, що ставали жертвами насилля з боку дорослих з найближчого оточення: батьків, близьких родичів. «Пасковий» метод виховання в нашій області залишається доволі популярним.

Практично 50 % дітей зазначили, що вчителі, працівники школи застосовують силу для того, що б покарати за якісь провини: від потиличника до побиття.

Принципи «Домострою» поки що в нашому суспільстві сильніші за принципи Декларації «Про права людини».

Діти не обізнані з можливістю захисту власних прав, вони не знають куди скаржитися, що робити.

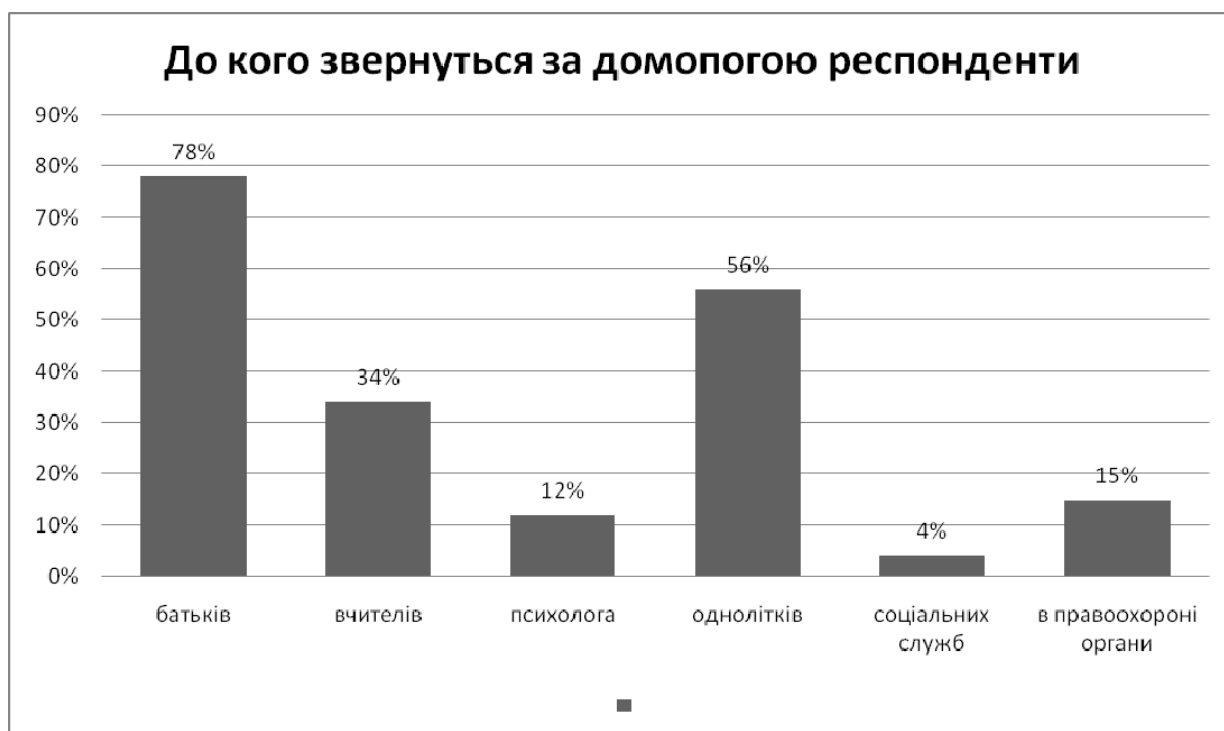

РИС.4. Хто може прийти на допомогу в разі необхідності?

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Як бачимо серед дітей дуже низький рівень довіри як у соціальних служб так і у психологів. Майже 85% дітей не готові звернутися за допомогою до правоохоронних органів.

Висновки

Провівши моніторинг дотримання прав дитини на Кіровоградщині, ми з'ясували, що на жаль, регіон не є винятком з правила. На теренах області відбуваються процеси, характерні для всієї України.

Діти, навіть в обласному центрі, не мають доступу до якісної освіти з застосуванням сучасної технології.

Рівень медичної допомоги знаходиться на низькому рівні через не достатній рівень фінансування галузі.

Діяльність органів влади в більшості випадків є закритою і не прозорою.

Доволі низький рівень обізнаності дітей, їх батьків про можливість захисту власних прав, про служби, які повинні допомагати сім'ям в скрутному становищі.

Рекомендації:

Виходячи з проведено дослідження можна дати наступні рекомендації щодо покращення стану дотримання прав дитини в регіоні:

- Запровадити щорічний публічний звіт перед громадою про стан виконання цільових програм та забезпечити їх фінансування
- Залучати дітей та молодь до процесу розробки, моніторингу стану виконання програм та відпрацювання шляхів вдосконалення цільових програм
- Через прозорий розподіл коштів бюджетів всіх рівнів та залученню коштів з позабюджетних джерел сприяти забезпеченню освітніх закладів області сучасною

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

комп'ютерною технікою, підключеною до мережі Інтернету

- Проводити в області тематичні конкурси дитячої творчості та наукових розробок з широким висвітленням результатів в засобах масової інформації.
- Через прозорий розподіл коштів бюджетів всіх рівнів та залученню коштів з позабюджетних джерел сприяти забезпеченню медичних закладів області сучасною технікою та медикаментами.
- З залученням широких кіл громадськості ретельно дослідити проблему застосування до дітей фізичного, психологічного та економічного насилля та знайти дієві шляхи виходу з ситуації, що склалась.
- Започаткувати в засобах масової інформації періодичної сторінки дотримання прав дитини. На якій висвітлювалась б інформація про порушення прав дитини, а також про позитивний досвід дотримання прав дитини.

ПРАВА ДИТИНИ В РЕГІОНАЛЬНИХ ЗМІ

Огляд ЗМІ за квітень – серпень 2009 року.

Бочарова-Гуз Юлія

Придивившись до рекламних банерів, що розмістились вздовж доріг, іноді дивуєшся, як часто для реклами використовують образ дитини. І це діє! Мабуть тому, що традиційно прийнято говорити: «діти – це найдорожче». А чи є так насправді? Чи ставимося ми до них, як до скарбу нашого життя?

Впродовж квітня – серпня 2009 р. Дитячою екологічною громадською організацією «Флора» було проведено аналіз друкованих видань Кіровоградської області, щодо висвітлення в них теми «Дотримання прав дитини», та яким чином відбувається вирішення актуальних проблем дітей.

Моніторингом було охоплено 45 видань друкованих ЗМІ нашої області.

Про дітей пишуть багато, та освітлюють різні питання, які тим чи іншим чином стосуються їх. В більшості випадках – це заходи та їх опис.

Нижче, трохи детальніше, зупинимося на темах, які цікавлять та піднімаються журналістами.

➤ Місце держави на міжнародному рівні значною мірою виражається ставленням до наймолодших громадян, тим , наскільки їх права дотримуються. В ідеалі, батьки мають бути основними захисниками прав дитини. Але часто, вони не лише не стоять на захисті прав своїх дітей, а до того ж становлять головну загрозу життю. Не багато видань піднімає питання позбавлення батьківських прав, вочевидь тому, що питання це є делікатним і має особливо ретельно відстежуватися відповідними органами, адже це крайня міра сімейно-правової відповідальності. Автор статті «Позбавлення батьківських прав» Сергій Назарук (помічник прокурора Петрівського району). (Трудова слава, 27.06.09 р.,

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

№49(9157) зазначає: «...факти свідчать про досить вагомому роль прокуратури у захисті інтересів найбільш незахищеної категорії наших громадян-дітей. Причому, слід зазначити, що цей захист реалізується не лише у процедурі позбавлення батьківських прав, а й у подальшому нагляді за утриманням таких дітей відповідними особами та установами».

➤ Але разом з тим, в останні роки в Україні збільшилась кількість дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. Соціальні служби висловлюють прохання звертатись до них із питань створення прийомних сімей. Конвенція ООН «Про права дитини», наголошує, що дитині для повного та емоційно-комфортного розвитку найкраще зростати в сім'ї. Саме в умовах сім'ї дитина має бути повністю підготовлена до самотійного життя в суспільстві». («Новомиргородщина» №16(8926, 17.04.2009р.)

➤ Багато уваги приділяється заміткам із зверненням до батьків від міністерств та міської влади, щодо безпеки та нагляд за дітьми.

Майже кожне друковане видання містить звернення міністрів України, з таким змістом: «В нашій країні щодня нещасні випадки призводять до загибелі 4 дітей, щотижня цілого класу школярів, щороку – майже двох тисяч юних громадян. Міністр України з питань надзвичайних ситуацій Шандра В. та міністр освіти та науки України Вакарчук, звертаються до батьків «...не лишайте дітей без нагляду...!» («Новомиргородщина» №16(8926, 17.04.2009р.)

➤ В деяких виданнях міститься інформація про те, які атракціони є дієвими та безпечними цього року.

➤ В деяких виданнях містяться рубрики, що дають корисні поради батькам, щодо виховання та розвитку дітей.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

- В багатьох виданнях міститься інформація про те, що влада привітала вихованців спеціалізованих навчальних закладів із святом Великодня подарунками.
- Хотілося б, більше сказати, і про важливу проблему, котрій приділяється мало уваги: інформацію, про це, читач, може зустріти лише на сторінках одиничних видань. На сьогодні проблема не доглянутості та безпритульності дітей – це проблема держави в цілому, а не конкретної дитини чи родини. За масками, які вдягають діти, щоб вижити, криється тендітна та вразлива душа, яка потребує захисту на уваги. Відповідно до Конвенції з прав дитини, державою має визнаватися право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, соціального і т. д. розвитку. Тому, основним завданням держави, має бути забезпечення відповідних умов розвитку для кожної дитини, незалежно від того, має дитина сім'ю чи ні.

Наступним важливим питанням, яке де-не-де зустрічається в друкованих виданнях нашої області є проблема безпритульності, зокрема дітей. Очевидним є те, що основною проблемою бездомних людей є не тільки відсутність житла, неможливість через це реалізувати більшість своїх прав, як людини та насамперед дитини. Одне із видань розповідає про те що саме для поліпшення соціального захисту безпритульних громадян був прийнятий Закон України «Про основи соціально захисту бездомних громадян і безпритульних дітей». Облік безпритульних дітей здійснюється службами у справах неповнолітніх та органами місцевого самоврядування. Але, разом із тим, вочевидь є те, що проблема дійсно серйозна, а інформації про те, яким чином влада намагається подолати її, чи має результати від своєї роботи, та в якому обсязі, в друкованих виданнях навіть при ретельному аналізі знайти практично не можливо. Про яку реалізацію прав дитини може іти мова, якщо кожного дня ми проходимо повз безпритульних та вуличних дітей. Чи зроблено все можливе, щоб змінити ситуацію? Саме на ці важливі питання хотілося б побачити відповіді в місцевих газетах.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

- В рамках виконання районної програми подолання дитячої безпритульності та бездоглядності підрозділами РДА проведено рейди у ряд населених пунктів. Виокремлено, як проблемну ситуацію у деяких багатодітних сім'ях, де батьки забувають про належну турботу про дітей.
- Змістовним був матеріал у виданні «Слово і час» (04.04.2009р., №28(10010) (Газета Ульяновської райдержадміністрації) - «Аналіз стану додержання законодавства про попередження бездоглядності та злочинності у підлітковому середовищі на території району у 2008р», що був складений прокурором району.
- «Покинуті діти – не тільки турбота медиків» («Честь хлібороба» №55(10156) 28.07.09) На сьогодні, проблема покинутих та відібраних у батьків дітей, яких доставляють до інфекційного відділення рай лікарні до річного віку, знову постала перед персоналом. Як повідомляє головний лікар ЦРЛ Лариса Семенюк, за цими дітьми треба комусь доглядати, за що, відповідно, треба платити зарплату. Тому вважає, що потрібно в майбутньому виділяти на це кошти із районного бюджету. Дійсно-це є проблема усієї держави, а виходить, що вирішення її покладено на працівників лікарні, ще і за власний кошт.
- Майже всі видання приділяли увагу актуальним питанням, щодо проведення цьогорічного ЗНО та вступної кампанії. Аналізувалися особливості проведення тестування, проблеми, які його супроводжують, та відмінності умов прийому до ВНЗ у 2009 році. Лунало багато порад, яким чином підтримати дитину в цей складний період, щоб сприяти кожній дитині реалізувати своє право на освіту. Це доволі відповідальна пора в житті дитини, тому підтримка та здоровий психологічно – емоційний настрій з боку батьків та дорослих допоможуть молодій людині визначити своє майбутнє. Саме тут перед випускниками та батьками постають питання: куди їхати із сертифікатом? Де та в яку ціну зараз навчання? Куди вступати, щоб не прогадати? Безліч питань, які

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

потребують багато нервів, сил та грошей. І спокій приходить лише тоді, коли абітурієнт набуває статусу студента.

Чимало видань приділяло увагу проблемам випускників, а саме «По чім прощання зі школою?». Виявилось, що увійти модним в доросле життя не легко. Випускний «кошторис» - річ доволі затратна для сімейного бюджету.

➤ Дуже мало видань піднімають питання вживання молоддю наркотичних речовин, алкогольну та різні види хімічних залежностей. Прикрим є те, що ця проблема з кожним роком стає все молодшою. Як повідомляють дослідження, сьогодні кожному другому учню віком 13-15 років хоча б раз, але було запропоновано наркотик. («Слово і час» 01.04.2009 р., №29(10011). Ще одна «молода» біда, яка йде пліч-о-пліч із нашими дітьми - це залежність від комп'ютерних ігор, що призводить до пропуску занять та руйнування психічного стану дітей.

➤ Приємним було спостерігати, скільки акцій та заходів було проведено самою громадськістю для дітей загалом, та дітей, окремих соціальних груп. Наприклад багато видань розповідало про:

- Акцію «Почуйте всі» - збір коштів на купівлю медичного обладнання для дитячої лікарні для лікування дітей із вадами зору. Акцію біло ініційовано ВБФ «Серце до серця»

- Благодійна Акція «Маленькі чарівники Кіровоградщини», що ініційовало Творче об'єднання «Технології оптимального розвитку особистості» в партнерстві з Геннадієм Заболотним, головою опікунської ради при Кіровоградській міській раді.

- Не одне видання також розповідало про акцію, що проводила міська рада з метою попередження куріння серед дітей та підлітків.

➤ Інформація, щодо підготовки оздоровчої кампанії, з'явилася лише наприкінці травня. І, аналізуючи матеріал, що подавався у виданнях, зроблено висновок, що цього року, фінансування на оздоровлення дітей було виділено м'яко кажучи «скрутненьке». Цього року значно менше дітей мало змогу відпочивати у таборах та дитячих закладах відпочинку біля моря. Дитяча екологічна громадська організація «Флора»

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

Загалом у рядах відпочиваючих, про яких потурбувалася влада є: деякі діти-інваліди, діти позбавленні батьківського піклування, та діти із багатодітних сімей. Деякі видання робили корисну справу і друкували навіть вартість перебування дитини в тому чи іншому таборі. Не можна сказати, що гроші занадто великі, зважаючи на сучасні ціни, але, із упевненістю можна сказати, що по кишені така сума далеко не всім. Ціни вар'юється від 1575грн. до 2205грн. - 21 день перебування дитини в таборі. («Колос» №41(10117), 23.05.2009р.), а якщо дітей двоє, чи навіть троє. Кому це по кишені? До того ж, як відомо, потрібно щось купити, щоб вдягти та взути дитину відповідно, а через місяць треба купувати канцтовари до школи. От і виникає питання, що робити батькам?

➤ Міжнародна виконавча дирекція Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності частково компенсує витрати батьків при закупівлі дитячих оздоровчих путівок організаціями або підприємцями, які є страхувальниками фонду, згідно калькуляції оздоровчого закладу, але не більше 3,30грн. на добу на 1 дитину. Газета «Трудова слава» у статті «Допоможемо оздоровити ваших дітей» (4.07.09р., 51(9159), «Городской курьер» та ін.. надало дуже корисну інформацію для батьків. А саме, найближчі табори, вартість перебування в них, а також інформацію про те, що потрібно для отримання фінансування від фонду соціального страхування.

Натомість, як зазначають видання, більшість дітей оздоровлено в таборах, що організовувалися при школах. А чи є такий спосіб «відпочинку» дітей, дійсно відпочинком, а тим більше оздоровленням? Звісно, потрібно віддати шану вчителям, які старанно готували програму для змістовного проведення заходів. Та мова іде, про оздоровлення фізичного стану дітей.

➤ Ще одне питання, яке нас цікавило при аналізі видань, це насильство, зокрема насильство у сім'ї. Як показують дослідження, нажаль українські сім'ї мають проблему насилля, як актуальну. А саме: грубе поводження з дітьми (48% сімей), приниження одне одного (14 %), фізичне насилля, зокрема побиття (6%). А яка картина є притаманною для Кіровоградської області,

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

які міри по боротьбі із насиллям над дітьми приймаються, чи є позитивні результати. Нажаль в друкованих виданнях відповідей не знайдено.

В газеті «Знам'янські вісті», розповідалося про випадок, коли дітей, батьків яких позбавили батьківських прав, забрали до інтернатного закладу іншої області. Та коли вони повернулися додому, там господарювали чужі люди, а в сільській раді, дітям порадили забиратися геть. То ж на захист прав дітей стала прокуратура. Тут же повідомляється, що такі випадки непоодинокі на жаль.

➤ Несподіванкою стало знаходження у друкованих видання багато статей та заміток, про шкільне самоврядування. Адже, для багатьох не секрет, що не зважаючи на те, що вони мають функціонувати у кожній школі, часто шкільні парламенти перетворюються на формальний орган, який нагадує про себе лише тоді, коли виникає потреба. Але, позитивом є те, що згідно інформації, яка міститься у виданнях, більшість парламентів є дійсно активними та дієвими.

➤ Жорстоке ставлення до дитини, це не тільки фізичне знущання, нанесення травм але і недбалість щодо дитини, коли вони залишаються без уваги, іноді без їжі, в антисанітарних умовах та хворою. Але, це, чомусь, одна з тем, яка найменш піднімається у виданнях.

➤ Дуже мало висвітлюється проблема порушення прав дитини, тим механізмам через які здійснюється їх захист? Виникає питання у нас не існує порушення прав дитини чи ми не хочемо про це говорити, чи ми не опікуємося їх захистом. Подібних тем вдалося знайти небагато. Наприклад про те, як фахівці КМЦСССДМ зберегли для учня школи-інтернату квартиру. Або гарна стаття про збір необґрунтованих благодійних внесків із дітей у школах. І такі випадки непоодинокі. Та на жаль інформації про це отримуємо мало, а хтось потрапивши в подібну ситуацію у розпачі не знають що є можливість для вирішення проблеми.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

➤ Маємо в безліч описів різноманітних заходів, що присвячені освіті та розвитку дитини, це і різноманітні творчі конкурси, і спортивні змагання, і олімпіади і багато іншого, і це чудово! Так як нашою метою, біло дослідження у даний період в друкованих виданнях питання дотримання прав дитини, то і увагу було звернено на ті заходи, які пов'язані із освітою в галузі прав дитини. але засмучує, те, що майже незначний відсоток із цих освітніх заходів направлення на навчання дитини її правам, як дитини, і, взагалі навчання правам людини. Проаналізувавши видання, не було знайдено інформації про навчання дітей, їх правам. Є стаття із інтерв'ю із начальником міськрайонного управління юстиції про проведення ними заходів із правової тематики. Але жодної інформації про те, що таке навчання є систематичним. Невже дітям не важливо знати свої права? Від них залежить майбутнє кожного з нас, адже саме вони будуть керувати державою.

➤ Як показує аналіз видань, правовою освітою молоді, в переважній більшості займаються громадські організації (інформаційна служба з актуальних питань жіноцтва «Мережа громадянської освіти: правова освіта сільської молоді», ДЕГО «Флора»).

➤ Цікавим було повідомлення про те, що Міністерство освіти та науки вносить зміни в нормативні вимоги дієвої шкільної програми по фізичній культурі, що пов'язано із погіршенням стану здоров'я учнів та допризовної молоді. Та чи діють нові нормативи вже-наразі не відомо, інформації про це більше не друкувалося.

➤ Корисним та цікавим виявився матеріал статті «Якісну освіту-всім школярам» («Вісник Голованівщини» 23.07.09р. №43(9062), де автор надає аналіз якості освіти в Голованіському районі та загалом.

➤ Не можна не відмітити статтю Лії Сонцевої «В чем причина агрессии наших детей?» («Олександрійський тиждень», 16.07.09р.). Мова йде про те, що охопивши зором місто, можна побачити

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

«справи рук» нашої молоді. Розбиті рекламні щити, лавки, склянки, сміття. Навіщо вони це роблять, що штовхає їх до цього. Чому молодь стала така агресивна?

➤ Кіровоградська рада, переглянувши витратну частину міського бюджету на 2009 р., збільшила фінансування статті витрат на проведення ремонтних робіт в кіровоградських учбових закладах.

ЗМІ - це дзеркало того, що відбувається в області. Адже свою діяльність там висвітлює і влада, і громада. Саме, з огляду на це ми і робили висновки про діяльність та вирішення питань в сфері розвитку прав дитини, аналізуючи друковані ЗМІ Кіровоградської області.

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

№	Назва видання	Діти-сироти, безпритульні, багатодітні, злочинність, неповнолітні.	Звернення до батьків про безпеку дітей	Оздоровлення	Діти та батьки	Освіта та розвиток дітей	Громадськість і діти	Насилля	Шкільні парламенти, самоврядування	Здоров'я дітей
1.	«Новомир-городщина»	«Подаруйте дитині родину»	«Звернення до батьків»		«Збережемо віру дитини в успіх» «Родина очима маленьких новомиргородців»	«Розпочалося тестування» «Алея випускників» «Творчість дітей на радість батькам» «Ідете до дже-рела? Подякуйте дітям за відремонтовану дорогу.» «Гмназія пишається своїми науковцями» «Останній дзвінок у школах» «Вища освіта на Новомир-городщині? Усе можливо!» «Вчити дітей, що життя прекрасне»				

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

2.	«Маловишківські вісті»	«Кризові сім'ї під супроводом»	«Нагадуємо дітям про безпеку щодня.»	-«Оздоровити дітей та по-дбати про виробництво» -«Оздоровчий комплекс розпочав літній сезон» -«Оздоровча кампанія минула без пригону»	«Батьки і діти-вічні проблеми»	«Гестування тривас» «Ганець радує дитячу душу» «Що планується до дня захисту дітей» «Прозвучав останній дзвоник» «Провели школу-зустріли літо» «Нагхненна творчість викладачів та учнів» «Так повинна працювати сучасна школа» «Школи будуть готові, жнива відбудуться» «Школа, де кують золото» «Перевіряють школи до навчального сезону»	«Дітям із вадами зору» -«Змінити ведінку підлітків»		«У цьому році малюків більше» -«Дітям продають отруту»
----	------------------------	--------------------------------	--------------------------------------	---	--------------------------------	---	--	--	---

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

3.	«Зоря»	«Місія – виростити достойних громадян України» «Діти району отримали подарунки до свята» «Для захисту прав дитини»	«Шкільні канікули»	«Щира вдячність людям небайдужим» -«Міцна сім'я – міцна держава» -Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку»	-«Кроха синк отцу прищел» -«Міцна сім'я – міцна держава» -Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку»	«Повір у себе» і в тебе повірять інші» «Психологічна служба готова допомогти всім, хто цього потребує» « 1 червня – міжнародний день захисту дітей» «Правова освіта молоді» -«Веселий відпочинок у Дендропарку»				«Діти і телевізор»
4.	«Вільне Слово»	«Подарунки до свята» -«Про виплату допомоги сім'ям з дітьми»	101 застерігає, «Увага літні канікули»	«На оздоровлення дітей бюджетної сфери потрібні кошти»		«Молодь Олександрії – працює в Європу» «В абітурієнтів гаряча пора» «Свято щасливих серцець»				

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

5.	«Городской курьер»	«Укладання договорів із участю дітей»	«Спільне звернення міністерств до батьків»	«Летний огляд для вадного ребенка»		«Євгенія Попова: Забирати помещення дегских учреджений –это преступление перед детьми» «Как сделать лето полезным для детей»	«Для лікування дітей із вадами зору»			«О детских инфекциях»
6.	«Грудівник Устинівщини»			«Безпека життєдіяльності в приватних оздоровчих таборах» «Здорово жити - здоорово» «Оздоровились, зміцніли, подорожували»		«У затишній атмосфері» -«Галановиті і працюючі» «1 червня - міжнародний день захисту дітей» «З іграшками – наймиліше» «29 травня - свято останнього дзвоника» «Юні екологи за чистоту доквілля» -«За щасливе дитинство»			«Здоров'я в твоїх руках» « Рациональне харчування дітей - головна запорака здоров'я»	
7.	«Колос»		«Під час відпочинку»	«Перелік оздоровчих закладів»		«Конкурс малюнків» «Наша гордість і надія»	«Маленькі чарівники Кіровоградщини» «Серце до серця»			

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

8.	«Честь хлібороба»	«До дітей із особливою турботою» «Дітей тепер приносить служба у справах дітей» «Честь хлібороба»		«На канікулах у таборах» «Відпочинок приніс безліч вражень»	«Чи даєте ви дітям кишенькові гроші?»	«Зліт шкільних лісництв» «Акція за здоровий спосіб життя» «Першого червня, у селищ»-«Свято останнього дзвоника» «Завершується зовнішнє незалежне оцінювання» «До дня захисту дітей»	«Маленькі чарівники»			«Поговорили про наркоманію» «Алкоголь – ворог дитинства»
----	-------------------	---	--	--	---------------------------------------	---	----------------------	--	--	---

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

												«Волонтери за здоровий спосіб життя» «Ніщо не відчуvalo бід» «Діти-народ не передбачуваний»	
													«Дитині вичували руки»
9.	«Народне слово»	«Чужих дітей не буває»	«Бережіть своїх дітей» «Невеселі каруселі»	«Народне слово»	«Переможені не було»	«Майбутнє міста очима учнів» «За кілька днів останній дзвоник» «Молодь за здоровий спосіб життя» «По чім прощання із школою» «Дітей народжують недоношеними, дошкільні заклади утримувати нема за що»	«Київстар - це не тільки надійний зв'язок»	«Зростає зміна народним обранцям» «Попереду екзамени, каблуки, літо» «Гепер і ми на колесах» «Про відповідальність підлітків» «У випускників закінчилися заняття» «Гиждень права у коледжі»					
10	21-й канал												

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

															«Волонтери за здоровий спосіб життя» «Ніщо не вішувало біди» «Діти-народ не передбачуваний»			
				«Майбутнє міста очима учнів» «За кілька днів останній дзвоник» «Молодь за здоровий спосіб життя» «По чім прощання із школою» «Дітей народжують недоношеними, дошкільні заклади утримувати нема за що»														
					«Зростає зміна народним обранцям» «Попереду екзамени, ка- нікули, літо» «Гепер і ми на колесах» «Про відповідальність підлітків» «У випускників закінчилися заняття» «Гиждень права у коледжі»													
9.	«Народне слово»	«Чужих дітей не буває»	«Бережіть своїх дітей» «Невеселі каруселі»	«Народне слово»	«Переможені не було»													
10	21-й канал																	

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

13	«Слово і час»	«Діти майбутнє держави» «Благодійники завітали знову» «Аналіз стану додержання законодавства про попередження бездоглядності та злочинності у підлітковому середовищі на території району у 2008р.»	«Діти майбутнє держави» «Благодійники завітали знову» «Аналіз стану додержання законодавства про попередження бездоглядності та злочинності у підлітковому середовищі на території району у 2008р.»	«Літній відпочинок біля водоймищ (правила безпеки на воді)»	«У вас підрастає дитина?»	«Тестування» «Турбота за дітей»	«Дитинство без насильства»	«Сухие завтраки не пригодні для дітей» «Наркоманія - небезпека для підлітків»
14	«Новоукраїнські новини»	«Як створити прийомну сім'ю»	«Спільне звернення міністерств до батьків» «Служба цивільного захисту радить, попереджає, захищає, стерігає: Увага батьки: какашки!»	«Літнє оздоровлення» «Табір з веселою назвою» «Пришкільне оздоровлення дітей» «Літо для дітей» «Мандрівка в казковий світ дитинства»	«Любити природу значить любити свою батьківщину» «Молоді європейську освіту і знання» «Свято танцю, краси і весни» «Переймаються проблемами школи» Будні і здобутки шкільних бібліотек»	«Шкільні Європейські клуби у кожну школу!»		

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

15	«Новгородківські вісті»				«літо - пора відпочинку»		«Будиночок людського щастя»	«Серце до серця» «Підсумки благодійної акції «Почуйте всі!»	«У Кіровограді серед білого дня ледь не викрали дитину»		«Здоров'я дитини - майбутнє України»
16	«Олександрійські відомості»						«Особливості ЗНО в 2008-2009 р.» «Школу не закриють» «Відзначено обдарованих учнів міста» «Школи зобов'язали перейти на російську мову»	«Шукаємо простір без конфліктів» «Дорослі допоможіть дітям»			
17	«Олександрійський тиждень»				«Сплановано літній відпочинок» «Профільні загони шкільних таборів»		«Навчальні новини ЗНО 2009» «Підлітки в церкві» «Малюнки готуються до першоцівту» «Система, уніфікована з навчанням»	«Діти допомагають дітям»	«В чому причина агресії наших дітей»		«Право ребенка – быть здоровым» «Діарейні захворювання у дітей» «На оздоровлення дітей потрібні кошти» -«Запобігти, врятувати, допомогти» «Особенно»

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

18	«Вісті Світловодщини»	«Безпритульність: поширеність і причини».		«У Кіровограді впроваджено новий спосіб відпочинку дітей»	«Батьківська школа: Як допомогти правильно?» «Позбавлення батьківських прав»	«Знання права молоді не завадять» «1 червня – міжнародний день захисту дітей» «Для них звучить останній дзвоник»	«Ку-холь пива у дитячих руках»	«Учнівська молодь голосує»	«Нехай наші діти будуть здоровими»	«Чи потрібно говорити з дитиною про ВІЛ-та СНІД
19	«Трудова Слава»	«Подарунки для дітей» «Благополуччя дітей і здоров'я жителів району-в центрі уваги влади»	«Звернення до батьків»	«Розділимо витрати на оздоровлення» «На часі-оздоровлення дітей» «Безтурботний відпочинок» «Допоможемо оздоровити вагітніших дітей»	«Батьківська школа: Як допомогти правильно?» «Позбавлення батьківських прав»	«Знання права молоді не завадять» «1 червня – міжнародний день захисту дітей» «Для них звучить останній дзвоник»	«Ку-холь пива у дитячих руках»	«Учнівська молодь голосує»	«Нехай наші діти будуть здоровими»	«Чи потрібно говорити з дитиною про ВІЛ-та СНІД

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

20	«Світловодськ ве- чірній»	«Злочинність і діти»	«Порядок часткового фінансування оздоровлення дітей в 2009р. за рахунок коштів фонду соціального страхування»			«Нехай не згасне вогонь знань»		«Синдром жорстокого ставлення до дітей-актуальна соціальна проблема в Україні»			«Основні правила поведінки під час літнього відпочинку на воді та біля водоймищ»
21	«Вісник Голованівщини»	«Окремі аспекти аналізу на-роджуваності дітей»				«Якісну освіту - всім школярам»					«Насильство в сім'ї» «Насильство в сім'ї має бути покараним»
22	«Сільське життя»	«Прийміть дитину у родину» -«Чужих дітей не буває»	«Оздоровчі табори чекають школярів» «Здоров'я дітей - турбота усіх» «Підготовка оздоровчих закладів району до роботи»	«15 Травня-Міжнародний День сім'ї» -«Родинні скарби Кіровоградщини»		«І знову змагалися школяри» «Вісті із школи» «ЗНО - перший життєвий іспит» «Податківці нагородили переможців конкурсу»					

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

23	«Степовий край»	«Школярі під час уроків «за-висають» у комп'ютерном у клубі»	«Відпочинок в наметовому міс-течку сподобався всім»	«Податки очима дитини» «Творчий пошук продовжується» «Мелодія останнього дзвоника» «До дня захисту дітей» «Шкільна орбіта»	«Дивосвіт країни Дивослово» «В школах пролунав останній дзвоник» «Кіровоградщина готується до нового начального року»	«Юні волонтери працюватимуть над збором благодійних коштів» «Маленькі чарівники Кіровоградщини»	«Розпочато оздоровчий період» «Найголовніше - зберегти молодість» «Здоров'я дитини - майбутнє країни»
24	«Придніпров'я»	«Спільне звернення міністерств до батьків»	«При школах буде оздоровлено більше тисячі школярів» «Розкрило теплі обійми веселкове літо»				

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

25	«Долинські новини»	«Напередодні казку»	«Готовність таборів відпочинку до оздоровчого періоду» «Дитяче здоров'я – відпочинок влітку» «Оздоровлення пільгових категорій дітей» «До самого синього моря» «Казка її дитинства»	«Я - сам!»	«Країна Дитячих Мрій» «Тестування відбувається за будь-яких умов» «Майбутня особистість формується в ранньому віці»	«Благодійні кошти допомагають дітям» «Серце до сестриця» «Об'єднаємо зусилля для життя дітей без насилля»			
26	«Провінція»				«Що, де, коли, на користь професії» «Дошкільнятам – особливу увагу» «Розвивати здібності дітей» «З надією на майбутнє»				
27	«Гайворонівські вісті»		«Літо - пора оздоровлення дітей» «Чайка» гостинно зустріла дітей» «Дзвінкоголосі дні дитинства»						

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

28	«Вперед»	«Про дітей турбота»	«Табір «Жовтень» зібрав дітей. «Веселі і змістовні відпочинки» «Літо-час відпочинку та пізнання»	«Пісня починається з колиски» -«Про державу доп'яну сім'ям з дітьми»	«Пролунав останній шкільний дзвоник» «Незабаром у дитячий садок»	«Від серця до серця» «Маленькі чарівники Кіровоградщини»	«Однозначно педагогфил»		«Передбачити, запобігти, допомогти» «А ви казали своїй дитині, що курити шкідливо?» «Майже всі дитячі товари небезпечні»
29	«Вечірня»	«Завдяки центру в дитини не відібрали квартиру» «Куди треба звертатися бажаючим усуновити дитину?»	«Літо-час відпочинку та розваг» «Після навчального року - бажаний відпочинок» «Дитячі майданчики повертати мамі у двори спільними зусиллями» «Дитячі майданчики для юних кіровоградців»	«Пісня починається з колиски» -«Про державу доп'яну сім'ям з дітьми»	«Травневе розмаїття дитячої творчості» «Острівці дозвілля» «Мистецтво об'єднує всіх» «Інвестування в освіту – безпрограшний варіант» -«Підтримка юних талантів» забезпечуючи прагнення до знань» -«Оцінювання розпочалося» -У Кіровоградських школах Конституцію знають»	«Від серця до серця» «Маленькі чарівники Кіровоградщини»	«Однозначно педагогфил»		«Передбачити, запобігти, допомогти» «А ви казали своїй дитині, що курити шкідливо?» «Майже всі дитячі товари небезпечні»

Звіт про дотримання прав дитини в Кіровоградській області

33	«Україна – центр»															
34	«Зорі над Синохою»															
35	«Кіровоградська правда»															

Дитяча екологічна громадська організація
«Флора»

Звіт про дотримання прав дітей на Кіровоградщині

Підписано до друку 20.08.2009 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк офсетний.
Наклад 300 прим. Замовлення 325.

Зверстано та віддруковано в
КП «Центрально-Українське видавництво»
Україна, 25006, м.Кіровоград, вул. Тимірязєва, 69.
Тел.: (0522) 24-48-51, 24-25-96.

